

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Словникова робота на уроках української мови

Освітня програма *Середня освіта (українська мова і література)*
(перший бакалаврський рівень)

Спеціальність *014 Середня освіта*

Галузь знань *01 Освіта / Педагогіка*

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета і цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Словникова робота на уроках української мови
Викладач (-і)	Доцент Роксолана Іванівна Стефурак
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08, 0502670805
Е-mail викладача	roxolana_orest@ukr.net
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://cee.q.pnu.edu.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Словникова робота на уроках української мови» є домінуючою для формування професійної компетенції студентів, які здобувають фах учителя-словесника, оскільки вміння використовувати лексикографічний фонд української мови є ключовим інструментом у вивченні рідного слова. Сьогодні кваліфікований учитель-словесник повинен мати високу загальну й мовну культуру, уміти спілкуватися з людьми, висловлюватися точно, логічно й виразно, досконало володіти лексичним, фразеологічним, термінологічним багатством мови, що можливо тільки за умови глибокого вивчення рідної мови за допомогою різних лінгвістичних та енциклопедичних словників. Засвоєні знання та вміння з дисципліни «Словникова робота на уроках української мови» є основою для ефективної роботи вчителя-словесника в школі.</p>	
3. Мета і цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Словникова робота на уроках української мови» є формування у студентів як майбутніх фахівців професійно зорієнтованих умінь і навичок використовувати лексикографічні праці на уроках української мови. Зміст дисципліни «Словникова робота на уроках української мови» полягає в поясненні значень нових слів, встановленні системних відношень між словами, доборі стрижневих (ключових) слів і виражальних засобів для конструювання певного висловлювання, виявленні лексичних недоліків свого і чужого мовлення та ін.</p> <p>Словникова робота на уроках української мови забезпечить формування ціннісно-сислової, загальнокультурної (лексичний та фразеологічний запас), комунікативної, інформаційної компетентностей, а також особистісного самовдосконалення (граматичні, акцентуаційні, орфоепічні словники).</p> <p>Завдання (цілі):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ сформувати чітке і правильне розуміння ролі лексикографічного фонду мови у професійній діяльності вчителя-словесника; ▪ забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови (зокрема орфографічними, орфоепічними, пунктуаційними, лексичними, фразеологічними, граматичними); ▪ виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм в усному та писемному мовленні; ▪ збагачувати лексичний та фразеологічний фонд мовлення студентів; ▪ сформувати навички оперування фаховою термінологією. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної 	

дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності;

- знання та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності;
- здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях;
- здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України;
- здатність володіти навичками ведення дискусії й наукової полеміки, написання аналітичних і публіцистичних текстів, дотримуватись норм правопису сучасної української мови;
- здатність активно застосовувати професійно-профільні знання, уміння й навички з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін у загальноосвітніх навчальних закладах різних типів із використанням передових освітніх технологій;
- здатність використовувати знання про мову як особливу знакову систему у професійній діяльності, її природу, функції, рівні;
- здатність вільно оперувати фаховими термінами для виконання професійних завдань;
- здатність кваліфіковано застосовувати сучасні принципи, підходи, прийоми і засоби формування комунікативної компетентності учнів закладів середньої освіти;
- здатність трансферу сучасних наукових досягнень у загальноосвітні навчальні заклади, у практику викладання української мови та літератури; обміну досвідом професійної діяльності та критичного аналізу власних педагогічних напрацювань;
- здатність до здійснення діяльності з організації, проектування навчально-виховного процесу з української мови і літератури та окремих його складових з урахуванням особливостей типу навчального закладу, індивідуальних та вікових особливостей учнів на основі знань теорій та практики середньої освіти, методики викладання української мови і літератури;
- уміння застосовувати сучасні методики й освітні технології викладання української мови та літератури (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах;
- здатність кваліфіковано аналізувати навчальні матеріали й добирати посібники й підручники, які найбільше відповідають цілям і умовам навчання.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	014 Середня освіта (історія)	2	Обов'язкова дисципліна

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	------------------	------------	---------------	----------------	---------------------

<p>Тема 1. Лінгводидактичні основи словникової роботи. Предмет, мета і завдання курсу «Словникова робота на уроках української мови» у вищій школі, його наукові основи. Роль курсу у фаховій підготовці студентів-словесників. Лінгводидактичні основи словникової роботи Завдання для самостійної роботи: Законспектувати статті з методики викладання української мови, присвячені словниковій роботі</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	1-5, 7	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять 2год., 2 год., 4 год.	5	Протягом семестру згідно розкладом занять 3
<p>Тема 2.Зміст і форми словникової роботи. Об'єкти словникової роботи. Засвоєння лексичного значення слова. Засвоєння багатозначних слів та слів у переносному значенні. Засвоєння синонімів, омонімів, паронімів, антонімів. Робота над збагаченням лексики учнів.</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	2-4,7-8	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять 2год., 2 год., 4 год..	5	Протягом семестру згідно розкладом занять 3
<p>Тема 3. Словникова робота на уроках фразеології української мови. Синонімія. Фразеологізмів. Антонімія фразеологізмів. Використання фразеологічних одиниць у різних функціональних стилях сучасної української мови. Завдання для самостійної роботи: опрацювання фразеологічного словника з метою формування вправ і завдань із фразеології.</p>	практичне заняття, самостійна робота	2-4, 7	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять 2год., 2 год., 4 год.	5	Протягом семестру згідно розкладом занять 3

<p>Тема 4. Словникова робота на уроках граматики української мови. Зв'язок лексики з граматику. Лексико-граматичні розряди слів та лінгвістичні словники. Категорія роду, числа, відмінка.</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>2-4, 7</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, 2 год., 2 год., 4 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять 3</p>
<p>Тема 5. Формування лексичних умінь і навичок. Тлумачний словник (уроки рідної мови в 5 класі). Основні лексичні пласти української мови. Запозичення (уроки рідної мови в 7 класі). Лексичні властивості дієслівних форм, прислівників, синонімія прийменників і сполучників (уроки рідної мови в 7 класі), Лексичні особливості стилів мовлення (уроки рідної мови у 8-9 класах)</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>2-4, 7</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять 2 год., 4 год., 6 год.</p>	<p>5</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять 3</p>
<p>Тема 6. Словникові вправи. Робота зі словниками. Лексико-фразеологічні вправи. Лексико-граматичні вправи. Лексико-стилістичні вправи. Лексико-орфографічні вправи. Лексичні вправи. Завдання для самостійної роботи: підготувати по 10 видів. Різноманітних словникових вправ.</p>	<p>практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>2-4, 7</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять, 2 год., 6 год., 28 год.</p>	<p>5 Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>	
6. Оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт «9.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).</p>				

Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань.
Практичні заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.

6. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку виявлення таких порушень – реагування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагиату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) і [Кодексу честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#)

8. Рекомендована література

1. Бондаренко Н. Проблеми словникової роботи на уроках української мови та шляхи їх розв'язання [Текст] // Українська мова і література в школі. 2005. № 7. С. 5-11.
2. Донченко Т.К. Організація навчальної діяльності учнів на уроках рідної мови. Київ : Фондація ім. О. Ольжича, 1995. 251 с.
3. Караман С.О. Методика навчання української мови в гімназії: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Київ : Ленвіт, 2000. 272 с.
4. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / [за ред. М. Пентилюк]. Київ : Ленвіт, 2010. 400 с.
5. Плиско К.М. Довідник з теорії і методики навчання української мови в середній загальноосвітній школі. Харків : ХДПУ, 1998. 115 с.

Викладач кандидат філологічних наук, доцент **Р. І. Стефурак**